

2025-10-03

Beslut

FI dnr 25-28588

Finansinspektionen
Box 7821
103 97 Stockholm
Tel +46 8 408 980 00
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Erkännande av norska riskviktsgolv

Finansinspektionens beslut

1. Finansinspektionen erkänner det norska finansdepartementets beslut om genomsnittliga riskviktsgolv på 25 procent för hushållsexponeringar med säkerhet i fastighet i Norge och 35 procent för företagsexponeringar med säkerhet i fastighet i Norge.
2. Beslutet i punkt 1 gäller från och med den 31 december 2025 till och med den 31 december 2026.

(Artikel 458.5 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012 [tillsynsförordningen])

Bakgrund

Finansinspektionen har genom tidigare beslut erkänt norska finansdepartementets beslut om riskviktsgolv om 20 procent för hushållsexponeringar med säkerhet i fastighet i Norge och om 35 procent för företagsexponeringar med säkerhet i Norge.¹

I december 2024 meddelade det norska finansdepartementet relevanta myndigheter inom EU och EES om att man skulle förlänga riskviktsgolven med säkerhet i fastighet i Norge.² Det norska finansdepartementet meddelade även att nivån för riskviktsgolvet för hushållsexponeringar med säkerhet i fastighet skulle höjas från 20 procent till 25 procent från och med 1 juli 2025. I

¹ <https://www.fi.se/sv/publicerat/nyheter/2023/fi-erkanner-forlangning-av-norska-riskviktsgolv/>

² <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/likere-og-bedre-kapitalkrav-for-banker-i-norge/id3077950/>

april 2025 meddelande det norska finansdepartementet att de skickat in en justerad underrättelse till Europeiska systemrisknämnden (ESRB).³ Justeringen avser riskviktsgolvet på 25 procent för hushållsexponeringar med säkerhet i fastighet där åtgärden nu meddelas i enlighet med artikel 458.2 i tillsynsförordningen i stället för enligt artikel 458.10 i tillsynsförordningen. Golven gäller för institut som har tillstånd att använda en metod som bygger på intern riskklassificering (internmetoden).

Enligt det norska finansdepartementet är höga hushållsskulder, höga bostadspriser och höga priser på kommersiella fastigheter framträdande sårbarheter för det finansiella systemet i Norge. Den signifikanta och långvariga ökningen i fastighetspriser har enligt det norska finansdepartementet lett till uppbyggnader av finansiella obalanser och har ökat systemrisken relaterad till olika instituts fastighetsexponeringar i Norge.

Det norska finansdepartementet anser att nivåerna på de beslutade riskviktsgolven är proportionella i förhållande till intensiteten i den cykliska systemrisk som är kopplad till den norska fastighetsmarknaden, och i synnerhet med risken kopplad till potentiella tillgångsbubblor. Syftet med åtgärderna är, enligt det norska finansdepartementet, att inhemska institut ska nå en miniminivå vad gäller riskvikter på portföljnivå. Enligt det norska finansdepartementet är åtgärderna också effektiva när det gäller möjligheten att tillämpa dessa på utländska instituts norska filialer. Det norska finansdepartementet har framfört vikten av att andra medlemsstater ska erkänna åtgärden för utländska institut som är verksamma i Norge.

Det norska finansdepartementet har infört åtgärderna via ändringar i förordning: ”Forskrift om kapitalkrav og gjennomføring av CRR/CRD-regelverket”.⁴ Riskviktsgolvet på 35 procent för företagsexponeringar med säkerhet i fastighet i Norge har meddelats enligt artikel 458.10 i tillsynsförordningen och riskviktsgolvet på 25 procent för hushållsexponeringar med säkerhet i fastighet i Norge har meddelats enligt artikel 458.2 i tillsynsförordningen.

Tillämpningsområde

Av de norska finansdepartementets underrättelser om de nationella åtgärderna (underrättelserna)⁵ framgår att åtgärderna gäller för samtliga institut som har tillstånd att använda internmetoden. Åtgärderna avser hushållsexponeringar med säkerhet i fastighet och företagsexponeringar med säkerhet i fastighet. De gäller oavsett motpartens nationalitet och så länge som exponeringen är säkerställd med en fastighet som är belägen i Norge.

³ <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/endret-prosedyre-for-notifisering-av-risikovektgolv-for-boliglan/id3097262/>

⁴ Se 4 § i FOR-2014-08-22-1097: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2014-08-22-1097>

⁵ https://www.esrb.europa.eu/pub/pdf/other/Esrb.notification241206_Article_458_CRR_NO~c8657d3c38.en.pdf?cf319ec150ea2f45f85d8b9168ce80c0

https://www.esrb.europa.eu/pub/pdf/other/Esrb.notification241206_Article458_cre_NO~34b90873b9.en.pdf?17c580b080af3340b4c7ea361f1043e2

Vidare framgår av underrättelserna att riskviktsgolven är förenade med tröskelvärden på 37,8 miljarder norska kronor för golvet för hushållsexponeringar, respektive 9,3 miljarder norska kronor för golvet för företagsexponeringar. Tröskelvärdena innebär att endast institut som har exponeringar som överstiger de angivna värdena träffas av åtgärden. Det riskvägda exponeringsbeloppet (REA) som tillkommer från golven för ett institut ska motsvara skillnaden mellan institutets exponeringsbelopp (EAD) för de relevanta exponeringarna, multiplicerat med institutets genomsnittliga riskvikt för exponeringarna och samma exponeringsbelopp multiplicerat med de riskvikter på 25 respektive 35 procent som det norska finansdepartementet beslutat om. Vid beräkningarna av ett instituts genomsnittliga riskvikt ska det riskvägda exponeringsbeloppet före avdrag för den så kallade SME-faktorn⁶ användas. Exponeringar mot flerbostadsfastigheter där syftet med fastigheten inte är kommersiellt (till exempel bostadsrättsföreningar) eller där antalet bostäder understiger fyra är undantagna från golvet för företagsexponeringar. Om sådana exponeringar är klassificerade som hushållsexponeringar ska de dock träffas av golvet för hushållsexponeringar. De kapitalkrav som riskviktsgolven resulterar i gäller både på gruppnivå, undergruppsnivå och individuell nivå.

Tillämpliga bestämmelser

Av 1 kap. 4 § lagen (2014:968) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag framgår att Finansinspektionen är ansvarig myndighet enligt artikel 458 i tillsynsförordningen.

I artikel 485.5 i tillsynsförordningen anges att andra medlemsstater kan erkänna de åtgärder som antagits i enlighet med artikel 458 och tillämpa dem på nationellt auktoriserade institut, som har filialer eller exponeringar som är belägna i den medlemsstat som har fått tillstånd att tillämpa åtgärden.

Av artikel 458.7 i tillsynsförordningen framgår att när en medlemsstat beslutar om huruvida den ska erkänna de åtgärder som har fastställts enligt artikel 458, ska den beakta de kriterier som anges i artikel 458.4. Medlemsstaten ska enligt bestämmelsen beakta följande:

- a) Om förändringarna i intensiteten i makrotillsynsriskerna eller systemriskerna är av sådan karaktär att de utgör en risk för den finansiella stabiliteten på nationell nivå.
- b) Om verktygen för makrotillsyn i tillsynsförordningen, och i kapitaltäckningsdirektivet (direktiv 2013/36/EU), är mindre lämpliga eller effektiva än de föreslagna åtgärderna för att hantera den identifierade makrotillsynsriskerna eller systemrisken.
- c) Om de föreslagna åtgärderna får oproportionella negativa effekter på hela eller delar av det finansiella systemet i andra medlemsstater eller i unionen som helhet, och om de utgör eller skapar hinder för en väl fungerande inre marknad.

⁶ Artikel 501 i tillsynsförordningen.

d) Om frågan endast berör en medlemsstat.

Finansinspektionens bedömning

Med beaktande av de kriterier som anges i artikel 458.4 i tillsynsförordningen och det norska finansdepartementets skäl för åtgärderna, bedömer Finansinspektionen att de norska åtgärderna ska erkännas.

Det innebär att svenska kreditinstitut som har tillstånd att använda en intern riskklassificeringsmetod (internmetoden) och som har exponeringar i Norge, antingen via filial eller genom gränsöverskridande verksamhet utan att ha inrättat filial, omfattas av de norska riskviktsgolven dels för totala hushållsexponeringar med säkerhet i fastighet i Norge överstigande 37,8 miljarder norska kronor, dels för totala företagsexponeringar med säkerhet i fastighet i Norge överstigande 9,3 miljarder norska kronor. Ytterligare förutsättningar framgår av de norska underrättelserna (se ovan under ”Tillämpningsområde”).

FINANSINSPEKTIONEN

Henrik Braconier
Verksamhetsområdeschef
Bank

Maria Blomberg
Enhetschef
Kapital och redovisning

Beslut i detta ärende har fattats av verksamhetsområdeschefen Henrik Braconier efter föredragning av enhetschefen Maria Blomberg och kapitaltäckningsexperten Julia Jangsell.